

Φορολογικό δίκαιο =

Σύνολο νομικών κανόνων

που διέπουν το περιεχόμενο, τους φορείς και τους όρους νόμιμης άσκησης της φορολογικής εξουσίας του Κράτους

Πλαίσιο φορολογικής
έννομης τάξης

Ρυθμίσεις για την φοροδιαφυγή και
φοροαποφυγή

Νομική εγγύηση = δικαστική
προστασία

Άρθρο 4 § 5 Σ

Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους

Ο φόρος είναι η κύρια μορφή συμμετοχής

Έννοια φόρου

Η οριστική και χωρίς ειδικό αντάλλαγμα χρηματική παροχή των ιδιωτών που απαιτείται από την δημόσια εξουσία για την κάλυψη των δημοσίων βαρών

- Χρηματική παροχή
- Οριστική παροχή
- Υποχρεωτική παροχή
- Παροχή χωρίς ειδικό αντάλλαγμα
- Παροχή ιδιώτη προς το Κράτος
- Παροχή προς εκπλήρωση δημοσίων σκοπών

1.

Ο φόρος ως χρηματική παροχή

Σε είδος

Ωστόσο, εξαιρέσεις

- **Κληρονομιά εικαστικών ή έργων τέχνης**
- **Εξόφληση φόρου κληρονομιάς με εκχώρηση κληρονομιαίου ακινήτου**
- **Εξόφληση οφειλόμενου φόρου με μεταβίβαση ακινήτου σε τρίτον και ταυτόχρονη εκχώρηση απαίτησης καταβολής τιμήματος στο Δημόσιο**

2.

Ο φόρος ως οριστική παροχή

Δεν επιστρέφεται

Δάνειο

3.

Ο φόρος ως υποχρεωτική παροχή

- **Εκδήλωση της κρατικής κυριαρχίας**
- **Μονομερής καθορισμός της φορολογίας**
- **Μέσα καταναγκασμού για την εξασφάλιση καταβολής του φόρου**

4.

**Ο φόρος ως παροχή χωρίς ειδικό
αντάλλαγμα**

Φόρος – ασφάλεια

Φόρος – αντάλλαγμα

Φόρος – βάρος γενικής θυσίας

Το κράτος δεν έχει την υποχρέωση αντιπαροχής ειδικού ανταλλάγματος έναντι της παροχής του φόρου

Ο φόρος καταβάλλεται για την κάλυψη των κρατικών δαπανών

Διάκριση από ανταποδοτικά τέλη (απόλαυση δημόσια υπηρεσίας ή δημόσιου πράγματος)

5.

**Ο φόρος ως παροχή των ιδιωτών
προς το Κράτος**

- Υποκείμενο της παροχής του φόρου είναι κατ' αρχήν ιδιώτες, Έλληνες, αλλά και αλλοδαποί, φυσικά ή νομικά πρόσωπα
- Το Κράτος, οι ΟΤΑ και λοιπά ΝΠΔΔ απολαύουν φορολογικής απαλλαγής, όταν ενεργούν ως φορείς δημόσιας εξουσίας

6.

Ο φόρος ως παροχή εκπλήρωσης δημοσίων σκοπών

Ο φόρος αποτελεί τη συμβολή των πολιτών προς το Κράτος για την εκπλήρωση των δημοσίων σκοπών με τον πορισμό δημοσίων εσόδων

Άρα

Ταμειευτικός σκοπός = κάλυψη δαπανών

Ωστόσο,

Μη ταμειευτικοί σκοποί φόρου = οικονομικοί + κοινωνικοί

Εξατομίκευση του φόρου

Ποια στοιχεία καθιστούν δυνατή την επιβολή και την είσπραξη του φόρου;

1.

Το αντικείμενο

= φορολογητέα ύλη = ο πλούτος

- Εισόδημα
- Περιουσία
- Δαπάνη

2.

Το υποκείμενο

= υπόχρεος = φορολογικός οφειλέτης

- Φυσικό πρόσωπο
- Νομικό πρόσωπο

Δεν συμπίπτει πάντα με το βαρυνόμενο πρόσωπο (π.χ ΦΠΑ)

3.

**Προσδιορισμός
ποσού φόρου**

= φορολογική οφειλή

- Προσδιορισμός της φορολογητέας αξίας
- Υπολογισμός του οφειλόμενου ποσού φόρου

= επιβολή στη φορολογητέα αξία του οικείου συντελεστή με συνυπολογισμό τυχόν αφορολόγητων ορίων, προσαυξήσεων και μειώσεων

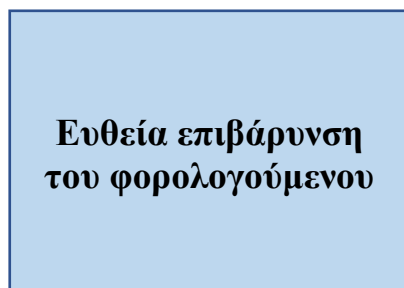
4.

**Διαδικασία
καταβολής
φόρου**

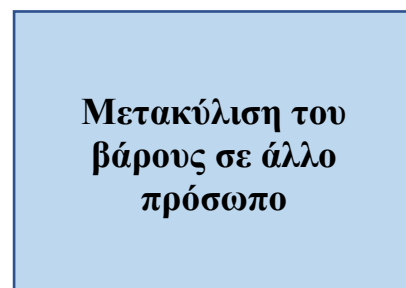
= Κώδικας Φορολογικής διαδικασίας

- Προϋποθέσεις γένεσης φορολογικής υποχρέωσης
- Πράξη καταλογισμού φόρου
- Εκούσια καταβολή φόρου
- Αναγκαστική είσπραξη φόρου

Διακρίσεις φόρων

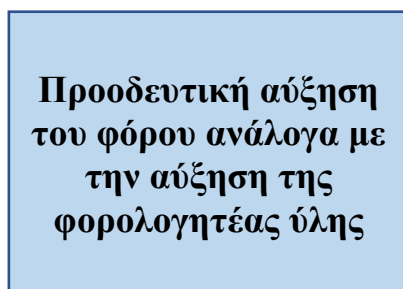

Υποκείμενο του φόρου =
ο υπόχρεος καταβολής

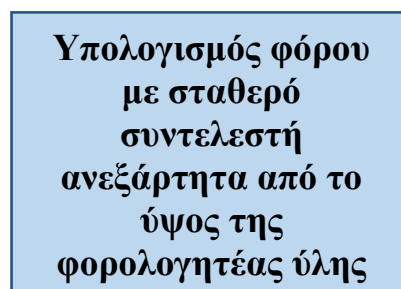

ΦΠΑ, ΕΦΚ

Διακρίσεις φόρων

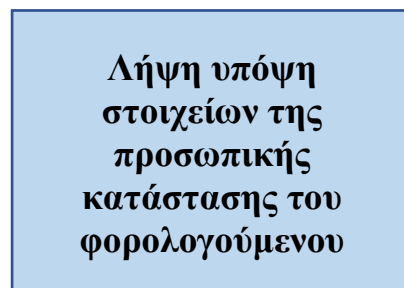
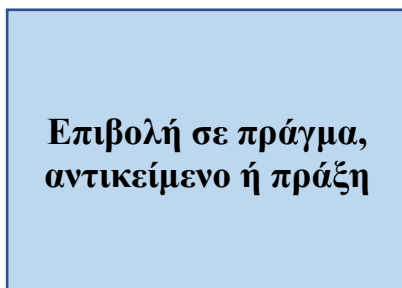
Κλιμάκια + συντελεστής

Αναλογικά τέλη

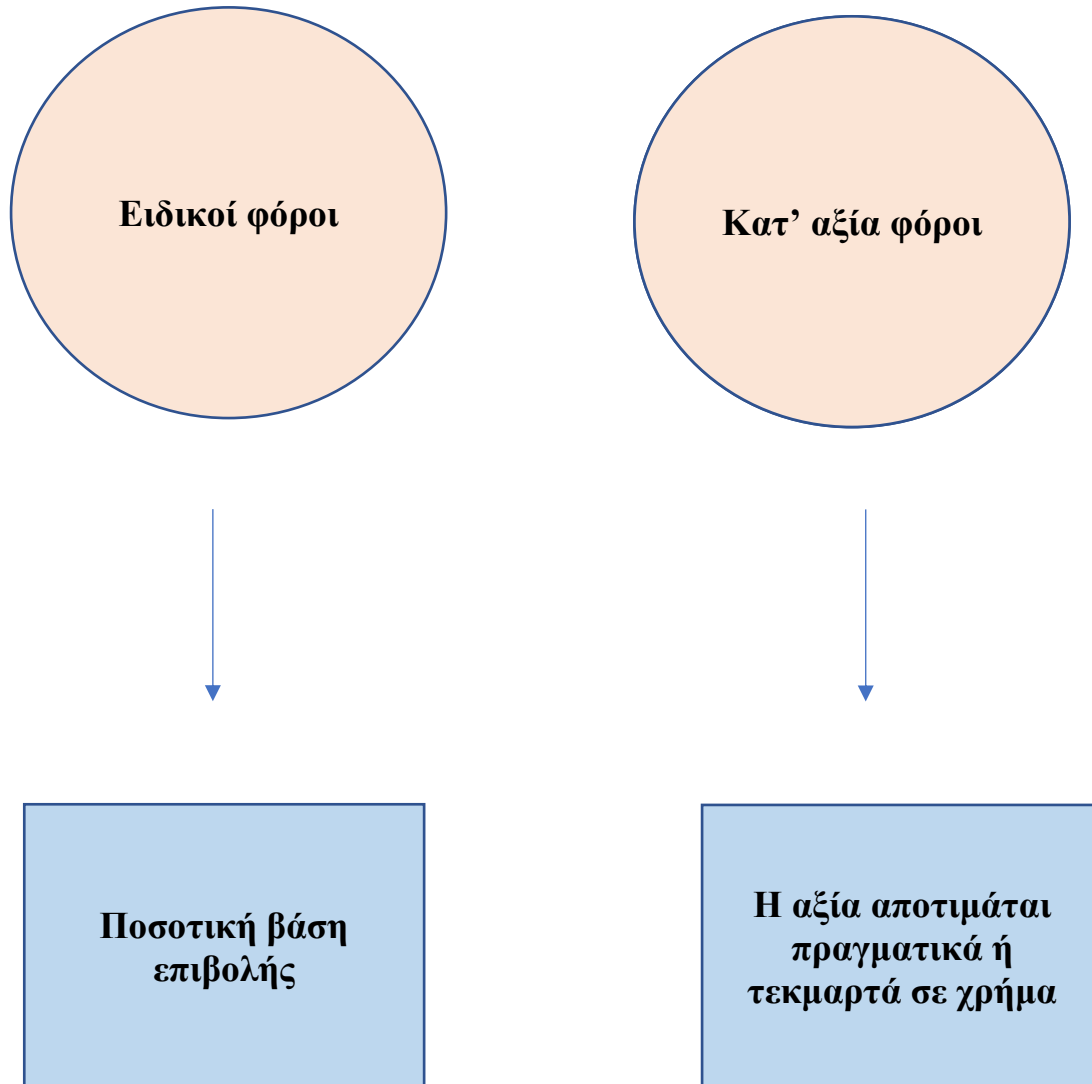
Χρηματική αξία (π.χ. 1 ευρώ)

Διακρίσεις φόρων

**Δεν λαμβάνεται υπόψη
η προσωπική κατάσταση
του φορολογούμενου**

Διακρίσεις φόρων

**1,87 EUR ανά hL/βαθμό αλκοόλης
του τελικού προϊόντος**

Διακρίσεις φόρων

Επιβολή φόρου στη δημιουργία ή απόκτηση εισοδήματος που προέρχεται από αμοιβή της εργασίας ή από κέρδος της επιχείρησης ή προϊόν του κεφαλαίου

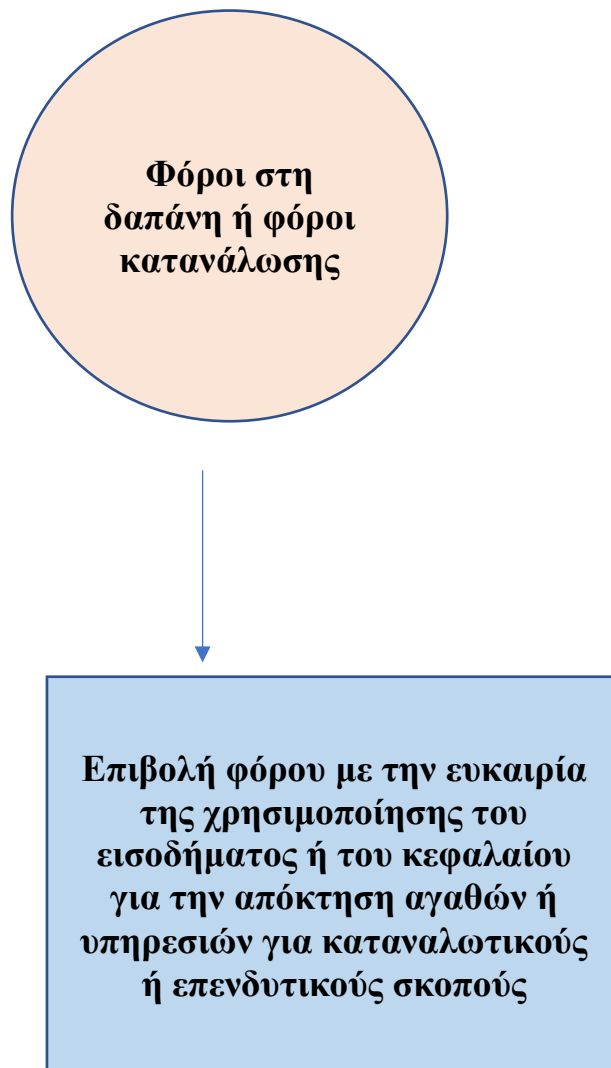
**Φόρος εισοδήματος
Φυσικών και νομικών προσώπων
+ ειδική φορολογία πλοίων**

Επιβολή φόρου σε στοιχεία της περιουσίας ή του κεφαλαίου είτε λόγω απόκτησής τους από χαριστική αιτία είτε λόγω της κατοχής τους

**Φόρος κληρονομίας, δωρεάς
στα κέρδη από λαχεία
φόρος υπεραξίας ακινήτων
ΕΝΦΙΑ, ΤΑΠ, ΦΜΑ**

Διακρίσεις φόρων

Βάση επιβολής των φόρων αυτών είναι η αξία της συναλλαγής, δηλαδή το τίμημα της αγοράς (γενικοί φόροι κατανάλωσης) ή άλλα στοιχεία, όπως το βάρος, ο όγκος, οι βαθμοί περιεκτικότητας σε οινόπνευμα (ειδικοί φόροι κατανάλωσης)

Γενικές αρχές του φόρου

1.

Η αρχή της νομιμότητας του φόρου

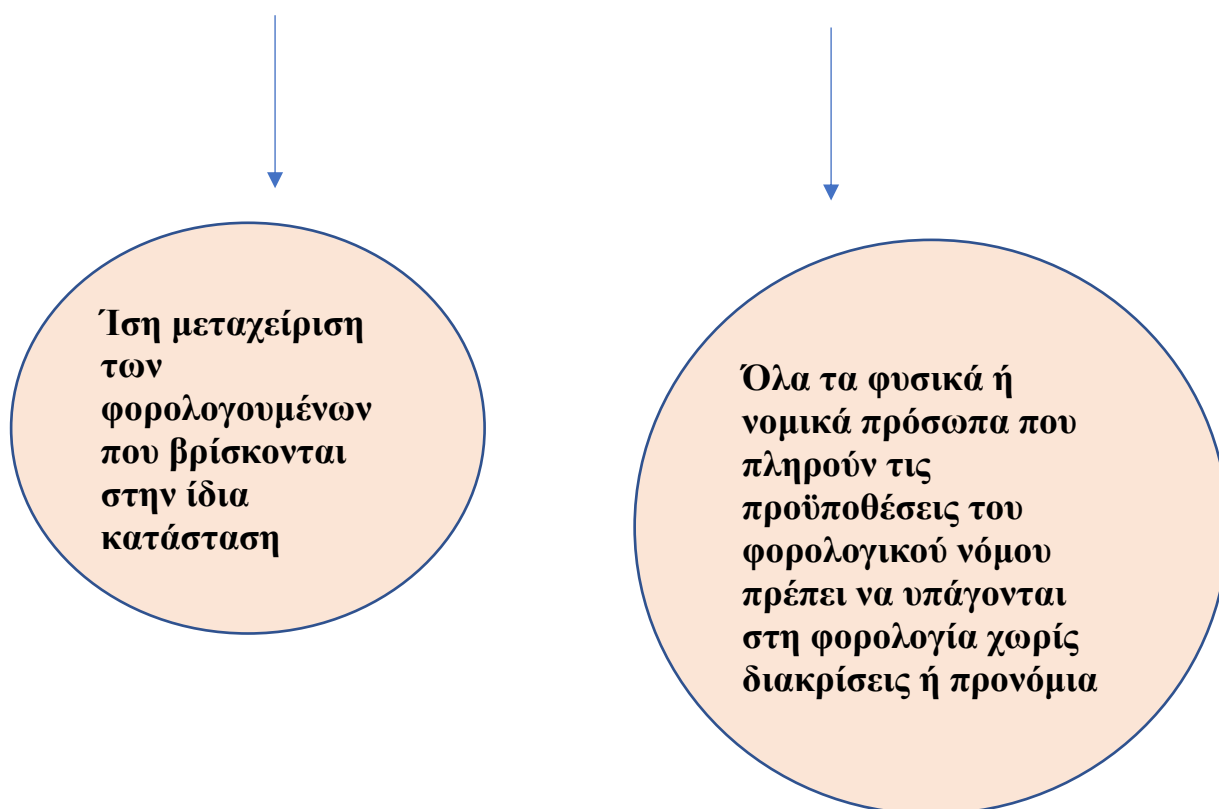
Η φορολογική επιβάρυνση πρέπει να στηρίζεται σε τυπικό νόμο

- Ο νόμος καθορίζει το υποκείμενο, το αντικείμενο, το συντελεστή του φόρου + φορολογικές απαλλαγές και εξαιρέσεις
- απαγορεύεται η αναδρομική νομοθετική κύρωση φορολογικών κανονιστικών πράξεων που καθορίζουν τα αντικειμενικώς ουσιώδη στοιχεία του φόρου
- απαγορεύεται η ρύθμιση φορολογικών αντικειμένων με σύμβαση μεταξύ του Δημοσίου και του φορολογουμένου, αν αυτή δεν κυρωθεί με τυπικό νόμο
- επιστρέφονται οι φόροι που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως

Γενικές αρχές του φόρου

2.

Η αρχή της φορολογικής ισότητας

Αρχή της ισότητας ενώπιων των δημοσίων βαρών

Αρχή της καθολικότητας

Αποκλίσεις και εξαιρέσεις επί τη βάσει λόγων γενικού συμφέροντος

Γενικές αρχές του φόρου

3.

Η αρχή της μη αναδρομικής ισχύος των φορολογικών νόμων

**Ρύθμιση της φορολογίας
για το μέλλον**

αρχή της προστασίας της εμπιστοσύνης των πολιτών

αρχή της ασφάλειας δικαίου

Γενικές αρχές του φόρου

4.

Η αρχή της χρηστής φορολογικής διοίκησης

Απαγόρευση αυθαιρεσιών
της φορολογικής διοίκησης

αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που πρέπει να διέπει τις σχέσεις πολιτών και Διοίκησης στα πλαίσια του κράτους δικαίου